

Den Haag, 15 mei 2023.

Geachte voorzitter en leden van de Commissie Koninkrijksrelaties van TK en EK,

In The Daily Herald van 3 mei 2023 en in het Antilliaans Dagblad van 8 mei 2023 werd aandacht besteed aan het door de rechter in het ongelijk stellen van OLE (Openbaar Lichaam Sint Eustatius) en opleggen van een dwangsom in het geschil tussen het OLE en EcoStatia/Orange Bay. Op 12 mei 2023 verscheen in DossierKoninkrijksrelaties.nl ook een artikel over dit geschil tussen het OLE en EcoStatia/Orange Bay. Op 15 mei 2023 werd uitspraak verwacht in een tweede beroep Wet Openbaarheid van bestuur over het openbaar maken van bijlagen behorende bij rapporten van Royal Haskoning. Deze uitslag is nog niet bekend.

In hiervoor vermelde artikel in het Antilliaans Dagblad stond op dezelfde pagina een artikel over het Golden Rock Resort op Sint Eustatius. Ook daar is absoluut geen transparantie over de procedure met betrekking tot het verlenen van vergunningen. Ook daar zijn rapporten niet voor het publiek toegankelijk wat het vermoeden staft dat er helemaal geen rapporten of onderzoeken zijn. Niet naar de gevolgen van kap van bomen, bouwen op niet solide grond zo dicht bij de klif aan de Atlantische kant van het eiland noch naar de voorwaarden waaronder een groot omgekeerd osmose systeem (ten behoeve van de aanmaak van drinkwater uit zeewater) is gebouwd en de verwerking van het afval.

Over verdere plannen is helemaal niets bekend dus de kans is groot dat toeristische attracties zoals bijvoorbeeld een kabelbaan op de Quill - zoals beschreven in een in juli 2018 door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties uitgegeven brochure - er zonder enig onderzoek door natuurorganisaties, gewoon komen. Opvallend is dat deze plannen binnen 5 maanden na het begin van de interventie zijn bedacht, verwoord en als brochure zijn gepubliceerd.

Hoewel ik daar het mijne van denk (in termen van goed en slecht, cultuur versus natuur, etc.) is mijns inziens het werkelijke probleem de bestuurlijke omgeving waarin dit alles plaatsvindt. Immers, je kunt het een investeerder – zelfs eentje waarvan het ethisch en moreel kompas enigszins defect is – niet kwalijk nemen dat hij gaat voor de zaken die hij nastreeft. Het is dan de bestuurlijke omgeving die de kaders moet bewaken en moet zorgen dat grenzen niet worden overschreden.

Als dan de regeringscommissaris – en niet alleen de huidige maar ook haar voorgangers – bewust wegkijkt wanneer het om handhaving gaat, tja, dan is het hek van de dam. Voor nalatigheden aan de Caribische kant van het eiland wordt men stevig op de vingers getikt terwijl men aan de Atlantische kust gewoon door laat rommelen aan de klif. Wordt daarom ook zo laat en pas na rechterlijke uitspraken ingegrepen en met miljoenen gewapperd om de dwaling te verhullen? Hierbij moet zeker ook in het oog gehouden worden dat de regeringscommissarissen vanaf 2018 direct aangestuurd worden door het ministerie van BZK in Den Haag.

En dan zie ik in het nieuws dat Bonaire (met Greenpeace) het land Europees Nederland aanklaagt inzake het klimaatbeleid. Het gaat mij nu niet aan om de details hiervan boven water te krijgen maar wél het feit dat Bonaire als tweederangs Nederland door het leven gaat. Ik noem nu Bonaire maar Sint

Eustatius en Saba zitten in hetzelfde schuitje. Dit feit heb ik gemeld bij de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme, maar heel effectief lijkt dat niet.

Op termijn – ik refereer aan de visie van de Raad van State ten tijde van de constitutionele ‘herschikking’ – werd voorzien dat na 10-10-10 de wet- en regelgeving van het land Nederland zou zijn geadopteerd met daarbij de grondwettelijk toegestane uitzonderingen wanneer eilandelijke omstandigheden wezenlijk verschillen van die in Europees Nederland.

Dan nog ander nieuws: dhr. Nijpels (van de ‘klimaattafel’) noemt het een ‘weeffout’ dat de drie gemeenten niet zijn georganiseerd als een provincie. Dit lijkt me een te enge zienswijze. Immers, op nagenoeg geen enkel beleidsterrein is enige samenwerking van betekenis en de eilanden verschillen nogal. De kans is dan ook reëel dat het grootste eiland (Bonaire) het bestuurlijk centrum zal worden met de daarbij horende werkgelegenheid en dat het beleid bepalend zal zijn voor ook Sint Eustatius en Saba: deze ontwikkeling zie ik als zeer ongewenst.

De status van openbaar lichaam (om precies te zijn: drie afzonderlijke openbare lichamen) is in beginsel een goede status om vanuit te werken. Wel moet de kwaliteit van de samenwerking met Europees Nederland omhoog. De stiefmoederlijke relatie die Europees Nederland erop na houdt, moet plaatsmaken voor constructief, gelijkwaardig, wederzijds respectvol en regelmatig te organiseren overleg.

Graag pleit ik voor Europees Nederlandse wet- en regelgeving op de Caribisch Nederlandse eilanden (waardoor onder meer de sociale omstandigheden aldaar wezenlijk verbeteren), met respect voor de te rechtvaardigen uitzonderingen (waarvoor dan eilandelijke wet- en regelgeving). Dan zijn we meteen van de discussie over een Sociaal Minimum voor Caribisch Nederland af (we hebben immers een Sociaal Minimum voor het land Nederland).

En wanneer komen natuurorganisaties met rapportages? En waar blijft de kritische onderzoekspers?

Met vriendelijke groet,

Ir. J.H.T. (Jan) Meijer MBA,
Cornelis Houtmanstraat 9-b, 2593 RD Den Haag.
T +31 6 31 79 58 57 (t.b.v. SMS en WhatsApp)
E jhtm.nl@gmail.com
W <http://stata.nu> of <http://stata.nu/nl>

cc: *Nationale Ombudsman, Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme*